

November 2021

Oktober mag dan de maand van de geschiedenis zijn, november heeft ook zijn geschiedenis. Op 1 november 1570 teistert de **Allerheiligenvloed** de kusten van België en Nederland wat zo'n 20.000 doden tot gevolg heeft. Op de vierde november verwoest de **Spaanse Furie** de stad Antwerpen – nadat 20 oktober 1576 Maastricht al aan de beurt is geweest – en rijke overlevenden trekken naar de Noordelijke Nederlanden (o.a. Amsterdam) . Daar zorgen ze voor een belangrijk aandeel in de Gouden Eeuw.

Op 12 november 1812 trekt het leger van Napoleon zich terug uit Moskou en begint aan de overtocht van de Berezina. Hier vinden nog al wat Nederlandse soldaten hun levenseinde.

Bezoek Lezingen

Het Reg.Archief Rivierenland beschouwt onze lezingen aldaar als evenementen. Dus volgens de richtlijnen van de overheid betekent dit dat aan een persoon toegang mag verleend worden als:

1. de scanner groen kleurt bij check van de QR-code
2. het identiteitsbewijs overeenkomt en
3. de bezoeker, op dat moment, geen corona-gerelateerde gezondheidsklachten heeft.

Aangezien het RAR zelf niet controleert, zal één van onze leden die taak op zich nemen. Aangezien artiesten uitgezonderd zijn van het gebruik van corona-toegangsbewijzen, mag de spreker zonder controle binnen komen.

Het StamboomCafé wordt niet als evenement gezien en daar is alleen #3 van toepassing.

StamboomCafé.

Twaalf november zijn we weer 'life' met onze hulp aan beginnende en gevorderde genealogen. Het Regionaal Archief Rivierenland is die vrijdagmiddag van twee tot vier de 'place to be'. Voor en na die tijd kun je met je vragen terecht op ons digitale platform.

Lezingen.

Op 19 oktober vertelde Paul Welling over de Februaristaking tijdens WO II, die het eerste massale protest tegen de Duitse bezetting zichtbaar

maakte. En hij vertelde over de gevolgen van dat protest. Een samenvatting van die lezing is te zien op onze [afdelingswebsite](#). Dan verwachten we 16 november weer een ALV te organiseren, gevolgd door een lezing van Fouke Boss over zijn [Centurial](#), een op bewijs gebaseerd genealogieprogramma. Hiervoor zijn max.23 stoelen beschikbaar. Wil je zeker zijn van zo'n stoel, reserveer dan via de [secretaris](#).

Op [onze afdelingswebsite](#) vind je ook een aantal linken voor onderzoek naar Joodse voorouders met betrekking tot WO II.

Jubileum

Het jaar 1572 wordt ook wel de '[Geboorte van Nederland](#)' genoemd. Voor de inwoners van Gelderland was het een jaar om snel te vergeten. In 2022 worden er door gemeenten in heel Nederland verschillende activiteiten georganiseerd rondom de gebeurtenissen in 1572. In Gelderland hebben zes gemeenten de handen ineen geslagen om het Gelderse verhaal te vertellen. Ter voorbereiding op de herdenkingsactiviteiten van 2022 werkten stagiairs Marianne Kasteel en Johan Visser dit jaar aan een literatuur- en objectonderzoek. Onlangs hebben zij dit afgerond, met als eindresultaat '[het rapport 'Gelre 1572, op weg naar 2020: herdenken en vieren'](#)' Natuurlijk zit daar ook een hoofdstuk over Tiel in en zijn ambtman Dirk Vijgh.

Nieuwe website NGV *afd.Betuwe*

Vanaf dit moment is website Genealogie in Rivierenland 2.0 online. Natuurlijk moet er nog meer op. Bijvoorbeeld over een maand zo'n mooie winterfoto van

jou, en dat hoeft natuurlijk niet altijd van Tiel te zijn, [dus stuur maar op](#). Als je tijd hebt kijk eens rond: <https://ngvafdbetuwe.nl>.

Kennisbank

Vorige nieuwsbrief hebben we jullie gevraagd om op te geven of je andere leden, die vragen hebben, kan en wil helpen. Om het juiste lid te selecteren bij de gestelde vraag hebben we als bestuur natuurlijk wat houvast nodig. Daarom vroegen we om, uit jullie onderzoek, de familienamen uit de Betuwe en welk programma jullie gebruiken. Zie onderstaand tabelletje.

Inmiddels hebben we van verschillende leden deze informatie ontvangen en een lijst van ruim 100 familienamen met soms meerdere leden per naam. Ook van waar hun Betuwse familie woonde hebben we zo'n 80 plaatsen (ook wat rond de Betuwe), waarbij soms wel drie leden informatie hadden uit dezelfde plaats.

Het begin is er dus, maar het kan veel completer. We hebben bijvoorbeeld nog maar een paar verschillende computerprogramma's, die bij de gemelde leden in gebruik zijn. Kijk dus nog eens in je programma en stuur op wat je kwijt wil. De hulp aan andere leden zal altijd via het bestuur lopen, wij leggen het contact. Je wordt dus niet direct door de vragensteller benaderd.

Graag onderstaande tabel in een mailtje kopiëren naar de **secretaris**.

Lidnummer	
Naam	
Woonplaats	
Computerprogramma	
Aantal personen in uw computerprogramma	
Welke Betuwse familienamen	
Veel kennis van de volgende plaatsen (of veel personen in die plaatsen)	
Bereid om andere leden te helpen?	ja/nee
Zo ja: tel.nr.	
Zo ja: email adres	

Nieuws NGV!

De site van de NGV (ngv.nl) is weer online. Misschien doet nog niet alles het naar wens, maar het begin is er. Ook in de digitale collecties kan weer worden gezocht.

Afdelingsnieuws

Onze afdeling zit nog te wachten op een lid, die wil gaan fungeren als voorzitter van het bestuur van deze afdeling. We hebben je echt nu nodig, dus vrijwilligers **kom op, laat je horen.**

Afdelingsleden vergadering (ALV).

Gebruikelijk is om voor de lezing in april en november, de halfjaarlijkse ALV te houden. Omdat het aantal leden dat dit najaar de lezingen heeft bezocht minder dan 10 per keer bedraagt, waaronder dan nog een aantal bestuursleden, willen we de raadpleging digitaal doen.

Het nieuwe hoofdbestuur houdt zaterdag 20 nov. een Algemene Vergadering, waar afgevaardigden van de afdelingen welkom zijn. Daarvoor is ons jarenlange bestuurslid Hans Thien beschikbaar. Maar gezien de locatie is een tweede afgevaardigde mogelijk. Als er bezwaren zijn tegen Hans horen we dat graag via een e-mail aan de **secretaris**. En als er iemand van de leden is, die ook wil gaan, ook graag een mailtje naar de secretaris. De eerste aanmelding wordt gehonoreerd.

Als informatie aan de leden staat op onze website het NGV werkplan voor volgend jaar. Als afdelingsbestuur staan we achter dit werkplan.

Aqua Vitae.

De archieven zijn weer – met kleine beperkingen – als van ouds te bezoeken. Heb je dat inmiddels gedaan en een leuke vangst gescoord, maak daar dan eens een klein verhaaltje van met een afbeelding van het gevondene. Maak het af en mail het naar onze redactrice, ze zit [daarop te wachten](#). Stuur nu op en de kans is zeer groot dat je verhaal in de volgende editie is terug te vinden.

In de recent verschenen AV kun je de volgende artikelen vinden:

- De stad Tiel en ambachtsman Vijgh in 1572
- Van Brenk, echt Betuws, toch?
- Oude bronnen zijn ware schatkamers

Zoeken in UK

Het Nationale Archief van de UK in Kew heeft een mooi overzicht gepubliceerd over de verschillende zoekmogelijkheden in hun archief.

Kijk maar eens [hier](#).

Kado suggesties voor december

Vorig jaar heeft Jochem Myer een nieuw exemplaar in zijn Gorgels reeks gepubliceerd wat een hit was in de kinderboekenweek van dat jaar. Het

heet 'De Gorgels en toen' en gaat over je eigen geschiedenis. Het bevat ook een invulbare en uitklapbare stamboompagina. Een perfect kado dus voor de kleinkinderen bij Sinterklaasfeest. Dan weet je zeker dat ze opa en of oma vaker komen bezoeken om die pagina verder in te vullen. Verhaaltjes over vroeger te horen en waarschijnlijk om er uit te worden voorgelezen. Meer info: kijk dan [hier](#) of [hier](#) of [hier](#).

Voor volwassenen is het ultieme kado natuurlijk als geschenk een jaar abonnement op de NGV voor iemand die nog geen lid is.

Nieuws van de archieven/bibliotheken/andere verenigingen.

Coronamaatregelen in archieven

In diverse archieven worden diverse aanpakken van bezoekers toegepast. Bijvoorbeeld bij het Gelders Archief is reservering verplicht, het aantal studiezaal bezoekers beperkt (tot 10) en het dragen van een mondkapje verplicht.

In Tiel bij het Reg.Archief Rivierenland is bezoek aan de studiezaal gratis en zonder afspraak, maar de toegang is wel met een geldige QR-code.

Utrechts Archief

In november worden de archiefbestanden van de notariële akten omgenummerd. Bij bronverwijzingen kan dit problemen opleveren, maar het hoeft niet. Meer info [hier](#).

Nijmeegs Archief

De rubrieken Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting van het archief van de Secretarie gemeente Nijmegen, 1810-1946, zijn nu beschikbaar. De [rubriek Ruimtelijke ordening](#) bevat onder andere een groot aantal kaarten met bijbehorende stukken van de uitbreidingsplannen van de stad Nijmegen. Ook vindt

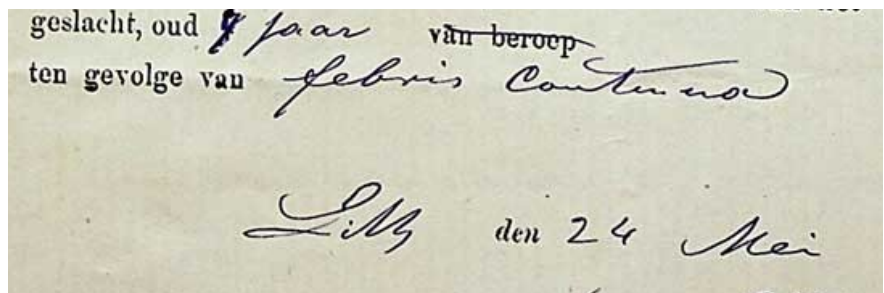
u in deze rubriek het plan Sanering Oude Stad (het SOS-plan). Deze rubriek geeft een goed beeld van de stedelijke ontwikkeling van Nijmegen.

Dordrechts Archief

Zeldzame '**reuzenkaart**' uit 1540 gerestaureerd en te bewonderen bij Regionaal Archief Dordrecht. De landkaart is 3,75 x 1,90 meter groot, is gemaakt door Cornelis Cornelisz Schilder en dateert uit 1540. Het is daarmee de oudste kaart in de beeldcollectie van het Regionaal Archief Dordrecht en bijna net zo oud als een vergelijkbare kleinere kaart in het Nationaal Archief in Den Haag.

BHIC Den Bosch

In de gemeente Lith waren verschillende artsen werkzaam en hun 'doodsbriefjes' zijn nu **beschikbaar**. Wel eerst latijn leren, want dat is de universele medische taal.

Stadsarchief Amsterdam

Twee studies over de middeleeuwse archieven van het archief in de vorm van twee boeken. Bij uitgeverij Verloren (Hilversum) kwam de handelseditie uit van Bas de Melkers dissertatie Metamorfose van stad en devotie. Ontstaan en conjunctuur van kerkelijke, religieuze en charitatieve instellingen in Amsterdam in het licht van de stedelijke ontwikkeling, 1385-1435. Tussen 1385 en 1435 groeide Amsterdam van een klein, maar ambitieus stadje aan de Amstel uit tot een middelgrote stad met internationale handelscontacten en pretenties. Van een onbetekenend lokaal handelscentrum werd Amsterdam tot een gewilde partner van graven en een gevreesde vijand van de Hanzesteden.

Tresoar

De Tabula Peutingeriana (of **Peutinger-kaart**) is de oudst bekende kaart waarop Nederland staat afgebeeld. Deze kaart is een 12de-eeuwse kopie van een Romeinse reiskaart uit de 3de tot 4de eeuw na Chr. De kaart geeft de wegen en plaatsen in het Romeinse Rijk schematisch weer, ten tijde van het begin van de jaartelling. De Tabula Peutingeriana is uitgevoerd als een boekrol, handig voor op reis, en bestaat uit twaalf bladen waarvan er elf bewaard zijn gebleven. Nederland staat op het eerste blad. In het Streekmuseum Baron van Brakel is een kopie van deze kaart met het Rivierenland zoals het toen door de Romeinen werd gezien.

Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen, stuur dan een [mailtje](#)